

Putovanie históriou

8. ročník

Názov ŠVP	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2-nižšie stredné vzdelávanie		
Názov ŠkVP	Škola pre život v treťom tisícročí		
Vyučovací jazyk	Slovenský		
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť		
Predmet	Putovanie históriou		
Ročník	ôsmy		
Časový rozsah výučby	týždenne	1 hodina	Ročne 33 hodín

Charakteristika vyučovacieho predmetu

*Dejiny sú svedkami času, svedkami pravdy, živou pamäťou, učiteľkou života a poslom minulosti.
(Marcus Tullius Cicero)*

Predmet Putovanie históriou je zaradený do 8.ročníka, kedy už žiaci majú dostatočné vedomosti z histórie. Sprostredkováva a prehľbuje poznatky o dejinách praveku, starovekých kultúr, antickom období, stredoveku a novoveku. Oboznamuje ich s dosiaľ nepoznanými udalosťami v dejinách, zameriava sa nielen na človeka, ale aj na mytológiu a kultúru, ktoré sa stali súčasťou dejín.

Žiaci prostredníctvom textov spoznávajú nové etapy dejín, historické fakty a udalosti, život ľudí v jednotlivých dejinných obdobiach. Oboznamujú sa s javmi a procesmi v histórii a rozvíjajú svoju schopnosť zaradiť ich v priestore a čase. Predmet zároveň vytvára možnosti porovnať život v minulosti a dnes a formovať historické vedomie žiakov, čo dáva čítaniu ďalší rozmer – odlišuje čitateľskú gramotnosť od osvojenia si techniky čítania.

Práca s textom umožňuje získať poznatky zo slovenských a svetových dejín. Prídavnou hodnotou nového predmetu Putovanie históriou bude práca so získanými informáciami prostredníctvom IKT, rozvoj kritického myslenia, vytváranie vlastných postojov a názorov žiakov k jednotlivým historickým javom a faktom, využitie nových techník napr. pojmové mapovanie, prezentácie v Power Pointe, problémové riešenie úloh, a mnohé iné stratégie. Predmet vedie žiakov k efektívnemu učeniu, k schopnostiam zotrvať v učení a reálne si stanoviť potreby a ciele svojho ďalšieho vzdelávania sa.

Poznávanie dejín nie je samoučelné, ale pomáha žiakom cez predmet Putovanie históriou orientovať sa v dnešnom svete a chápať hodnoty dnešnej doby ako – demokracia, spravodlivosť a tolerancia.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu

- Rozvoj bázevej gramotnosti (plynulého čítania, porozumenia textu, samotná tvorba textu, orientácia v texte)*
- Budovanie vzťahu k literatúre faktu ako zdroju poučenia a zábavy*
- Rozvoj zručností pre život a celoživotné vzdelávanie*

- d) Rozvoj funkčnej gramotnosti (schopnosť spracovať a hodnotiť historické javy, udalosti, historické pramene)
- e) Podpora záujmu o čítanie
- f) Poznávanie a analyzovanie historických prameňov
- g) Spájanie historických udalostí so súčasnosťou

Obsah (tematické celky)

Učivo je rozdelené do štyroch tematických (celkov) oblastí

1. Človek a pravek
2. Za tajomstvami staroveku
3. Stredoveký svet
4. Novovek – sapere aude

Vzdelávací program pre 8. ročník

Obsah

Človek a pravek

Pojmy : antropogenéza, pästný klin, tlupa, reč, oheň, úrodný polmesiac, domestikácia zvierat a rastlín, Venuša – kult ženy, rytiny, maľby, kamenné stavby, megality- kromlechy, menhíry, dolmeny, travertín, pohrebný rítus, kovy, meč, opidum

Vzťahy / procesy : antropogenéza - telesný a duševný vývoj človeka od jednoduchého stupňa po najzložitejší, využitie a výroba pästného klinu, život v tlupách, vývoj reči, objav a využívanie ohňa, oblasť neolitickej revolúcie – úrodný polmesiac, vplyv domestikácie zvierat a rastlín na osídlenie a populačný rast, Venuša – kult ženy, symbol matky a plodnosti, rytiny – využitie kostí a parohov ako súčasť pravekého umenia, jaskynné maľby – spojenie človeka a lovca s prírodou, megalitické stavby- miesta pravekých náboženských obradov, travertín – minerálne pramene miesta osídlenia Slovenska pravekým človekom, pohrebný rítus – vyjadrenie vzťahu pravekého človeka k mŕtvym a ich spôsobov pochovávaní, objav kovov a ich využitie pri výrobe zbraní a nástrojov, bronzový meč – rozdelenie spoločnosti, keltské opidum – centrum hospodárskeho a politického života,

Špecifické ciele:

Kognitívne :

Žiak vie:

- rozlíšiť jednotlivé typy predchodcov človeka,
- pomenovať pracovné nástroje z obdobia praveku a porovnať ich so súčasnými,
- vymenovať najstaršie zdomácnené živočíchy a rastliny a lokality ich domestikácie,
- vymenovať typy pohrebných rítov,
- porovnať život v praveku a dnes,
- rozlíšiť jednotlivé typy megalitických stavieb,

Psychomotorické:

Žiak dokáže:

- vyznačiť na slepej mape oblasť úrodného polmesiaca,
- určiť a vyhľadať na mape lokality najznámejších pravekých nálezísk na Slovensku,
- zaradiť pamiatky pravekého umenia podľa použitého materiálu,
- vyhľadať informácie o období kovov na internete
- vytvoriť poster s témou praveku

Socioafektívne:

Žiak dokáže:

- určiť hodnotu a účel využívania megalitických stavieb,

Za tajomstvami staroveku

Pojmy: klinové písmo, epos, zikkuráty, bohovia, Chammurapiho zákonník, faraón, pyramídy, pyramidálny komplex, hieroglifické písmo, mumifikácia, Mohendžo-daro, Harappa, budhizmus, sútra, hodváb, legenda, báj, mýtus, bohovia Olympie, polis, demokracia, olympiáda, Ateny, Sparta, filozofia, epos Aeneas, Romulus a Remus, rex – kráľ, plebejec, patricij, otrok, gladiátor, legionár,

Vzťahy / procesy: objav a využitie klinového písma, epos o Gilgamešovi- najstaršie literárne dielo, bohovia Mezopotámie predstava ľudí o prírodných silách, Chammurapiho zákonník – riešil otázky vlastníctva, majetku a obchodu, zikkurát – Babylonská veža (miesto náboženských obradov), Semiramidine záhrady, pyramídy – zaradené medzi antických sedem divov sveta, faraón jeho postavenie v spoločenskej hierarchii, spôsoby výstavby pyramíd a náleziská pyramidálnych komplexov, Jean – Francois Champollion prevrat v rozlúštení hieroglifického písma, mumifikácia a vzťah človeka k mŕtvym v starovekom Egypte, Mohendžo-daro a Harappa vznik najstarších civilizácií v Indii, Budha – zakladateľ najpočetnejšieho monoteistického náboženstva budhizmu, sútra sprostredkúva literárny opis životných príbehov Budhu, legendy, báje a mýty sprostredkujú predstavy starovekých národov o vzniku sveta a života ľudí a bohov, polis – rozdelenie územia na malé mestské komunity, volený systém zástupcov ľudu v Aténach bola demokracia, politické a občianske postavenie obyvateľstva v Sparte, dosah filozofie na úroveň vzdelanosti obyvateľstva v antickom Grécku, Epos Aeneas a legenda Romulus a Remus diela opisujúce vznik Ríma z vôle bohov, rex(kráľ) slovo nachádzajúce sa na kameni Lapis Niger, patricij, plebejec, otrok, gladiátor a legionár – rozdelenie obyvateľstva podľa majetku, spoločenského a politického postavenia v Rímskej ríši,

Špecifické ciele:

Kognitívne:

Žiak vie:

- sformulovať základnú ideu eposu o Gilgamešovi,
- určiť stavebné materiály v oblastiach prvých civilizácií,
- vymenovať najstaršie spoločenské vedy,
- analyzovať a porovnať starobabylonské zákony s dnešnými,
- rozlíšiť typy starovekých písiem,
- opísať spôsob mumifikácie v Egypte,
- porovnať architektúru staroindických civilizácií s dnešnou,

- určiť základné rozdiely v štátnom riadení Sparty a Atén,
- prerozprávať legendu o Minotaurovi a určiť jej základnú ideu
- napísať esej na vybraný citát od slávneho gréckeho filozofa,
- vlastnými slovami prerozprávať legendu o Romulovi a Removi,
- vymenovať najznámejšie etruské pamiatky,
- porovnať život otroka a gladiátora,
- porovnať a určiť rozdiely v živote plebejcov a patricijov a porovnať s dnešnou dobou,

Psychomotorické :

Žiak vie:

- vyznačiť na slepej mape najstaršie staroveké civilizácie a rieky,
- vymenovať a určiť na mape ríše v oblasti Mezopotámie,
- pomenovať a určiť na nákrese jednotlivé časti pyramidálneho komplexu,
- vyhľadať na mape náleziská starovekého Grécka,
- vyznačiť na slepej mape trasu plavby hrdinu Aeneasa,
- vytvoriť prezentáciu v Power Pointe

Socioafektívne :

Žiak dokáže:

- určiť kultúrnu a historickú hodnotu eposu o Gilgamešovi ,
- určiť spoločenskú a kultúrnu hodnotu archeologických pamiatok v starovekom Grécku,
- určiť spoločenskú a umeleckú hodnotu etruských pamiatok,

Stredoveký svet

Pojmy : pohrebný rítus, mohyla, popolnica, náboženstvo, Viking, drakkar, mytológia, výboje, výpravy, Svätá zem, križiacke výpravy, Konštantínopol, rytier, rytiersky rád, uhorský štát, cirkevný úrad, Zlatá bula, atentát, Moháč, gotika, Dóm sv. Martina, Dóm sv. Alžbety, sakrálne sochárstvo, renesancia, fortifikácia, kaštieľ, Hus, Wycliff, Luther, reformácia, odpustok, karavela, Orient, Bartolomeo Dias, Vasco de Gama, Krištof Kolumbus, Fernão Magalhães,

Vzťahy / procesy: rôznorodosť a zložitosť pohrebných rítov spaľovanie a kostrové pochovávanie do mohýl a urien a vzťah starých Slovanov k mŕtvym, bohovia ako súčasť každodenného života a odpoveď na nepoznané, Viking – muž číhajúci v zálive pripravený na boj, drakkar- loď nevyhnutná súčasť života severanov, Odin a Thor najvyšší bohovia severskej mytológie, výboje a výpravy Vikingov viedli k objavu ostrovov v Atlantickom oceáne a pomenovaniu Normandie, najposvätniešie miesto všetkých kresťanov Svätá zem – Jeruzalem, viera západných kresťanov v spravodlivú vojnu na Boží príkaz a jej vplyv na organizovanie križiackych výprav, Konštantínopol centrum východného kresťanstva, rytier - príslušník nižšej šľachty vyznávajúci cnosti a boha, boj s nevercami a ochrana pútnikov základná úloha rytierskych rádov vo Svätej zemi, Štefan I. zakladateľ uhorského štátu, biskupstvá a arcibiskupstvá – cirkevné úrady a ich úloha pri šírení kresťanstva v rannom Uhorsku, uhorská spoločnosť, práva a povinnosti vo svetle Zlatej buly, atentát Feliciano Zacha na rodinu Karola Róberta z Anjou, dopad moháčskej katastrofy na vývoj Uhorska, gotika – umenie vrcholného stredoveku, klenoty gotického umenia na Slovensku Dóm sv. Martina a Dóm sv. Alžbety, Wycliff – Hus – Luther rozdelili kresťanskú cirkev, reformácia – zmena a pokrok v náboženstve, odpustok – vykúpenie hriechov, karavela – loď, ktorá umožnila ľudstvu pokoriť svetové oceány, Orient – vzdialené a tajomné krajiny východnej Ázie,

Batrolomeo Dias – Vasco de Gama – Krištof Kolumbus – hľadanie novej námornej cesty do Indie, Fernão Magalhães – pokus oboplávať svet,

Špecifické ciele:

Kognitívne:

Žiak vie:

- vymenovať spôsoby pochovávania starých Slovanov,
- vymenovať dary mŕtvym v hroboch,
- vysvetliť pojem tryzna a prirovnať k pohrebnému zvyku v našej dobe,
- priradiť pomenovania slovanských bohov z ich sférou vplyvu,
- určiť, aká zbraň je bradatica
- určiť príčiny výbojov Vikingov v súvislosti s geografickou polohou ich sídiel
- vymenovať ciele vojensko – obchodných výprav Vikingov,
- zdôvodniť príčiny a dôsledky križiackych výprav,
- analyzovať tézu vojny na Boží príkaz,
- vymenovať základné súčasti odevu stredovekého rytiera a križiaka,
- vymenovať rytierske cnosti a porovnať ich z etikou správania sa dnes,
- chronologicky zoradiť panovnícke rody na uhorskom tróne,
- analyzovať dôležité medzníky v živote uhorských panovníkov a ich dosah na život obyčajných ľudí,
- vymenovať základné architektonické znaky gotiky,
- vymenovať najvýznamnejších predstaviteľov reformácie,
- analyzovať dopad reformácie na vývoj cirkvi v Európe,
- určiť hospodársky prínos moreplavieb pre Európu

Psychomotorické:

Žiak dokáže:

- nakresliť a opísať mohylu,
- na slepej mape zakresliť výboje Vikingov,
- vyhľadať na mape krajiny a ciele križiackych výprav,
- vytvoriť prezentáciu: panovníci v stredoveku,
- na slepej mape vyznačiť trasy moreplavieb v 15. a 16. storočí,

Socioafektívne:

Žiak vie:

- určiť spoločenský prínos objavu nových ostrovov v Atlantickom oceáne pre dnešnú dobu,
- zhodnotiť prínos križiackych výprav pre stredovekú európsku spoločnosť,
- určiť kultúrnu a spoločenskú hodnotu gotických a renesančných pamiatok,

Novovek – sapere aude

Pojmy: *pragmatická sankcia, reformy, urbár, filantrop, kartograf, konštruktér, Kempelen, rádiotechnika, Severná vojna, aliancia, Sant Peterburg, Wagram, Trafalgart, Borodino, viktoriánska doba, evolučná teória, misionár, Livingston, Dickens, zákopová vojna, bojové plyny, Marna, Somma, Verdun,*

Vzťahy / procesy: *pragmatická sankcia – nariadenie o nástupníctve v habsburských krajinách po ženskej línii, reforma – úprava zabezpečujúca zmenu spoločenských pomerov prospešných pre obyvateľstvo, tereziánsky urbár- nariadenie upravujúce vzťah medzi zemepánmi a poddanými v habsburskej monarchii, Jozef II.- filantrop konajúci dobročinnosť v prospech*

obyvateľstva Uhorska, Samuel Mikovíny kartograf (tvorca máp) a predstaviteľ vedy a techniky v 18. storočí, Hell- konštruktér čerpacích strojov využívaných v baniach a zlepšujúcich životné podmienky baníkov, Kempelen – polytechnik a vynálezca rôznych technických zariadení, Murgaš vynález rádiotechniky zjednodušil komunikáciu ľudí na veľké vzdialenosti, Severná vojna – nové politické usporiadanie severnej Európy, aliancia- dočasné spojenectvo severských štátov proti Švédsku, Sant Peterburg – mesto zrodené z ľudských obetí, Wagram- Trafalgart- Borodino- bitky, ktoré ovplyvnili vývoj európskej politiky začiatku 19. storočia, viktoriánska doba- obdobie hospodárskeho a priemyselného rozkvetu Anglicka , Darwinova evolučná teória -priniesla nový pohľad na vývoj človeka, Livingston, ako misionár podnikol transkontinentálny prechod Afrikou, zákopová vojna – vrchol rozmachu bojov na fronte prvej svetovej vojny, bojové plyny – smrť a doživotné postihnutie stotisícami ľudí, Marna –Somma – Verdun –bojiská a zároveň dejiská ľudského utrpenia,

Špecifické ciele:

Kognitívne:

Žiak vie:

- vymenovať základné hospodárske oblasti reformované Máriou Teréziou a Jozefom II.,
- analyzovať prínos reforiem pre poddaných,
- zdôvodniť neúspech jozefínskych reforiem,
- zhodnotiť prínos reformy školstva na znížení negramotnosti a porovnať s reformou školstva dnes,
- rozlíšiť jednotlivé vedné odbory,
- analyzovať príčiny a dopad severnej vojny pre baltskú oblasť,
- analyzovať napoleonské obdobie v Európe, klady a zápory jeho výbojnej politiky,
- zhodnotiť dôsledky vojen na civilné obyvateľstvo,
- uviesť mená predstaviteľov viktoriánskej epochy,
- zhodnotiť kultúrny a vedecký prínos viktoriánskej doby,
- porovnať prácu humanitárnych organizácií v minulosti a dnes,
- zostaviť zborník zbraní použitých počas 1. svetovej vojny a analyzovať ich ničivé účinky,
- rozlíšiť štáty podľa mocenskej príslušnosti,

Psychomotorické:

Žiak dokáže:

- priradiť k portrétom mená slávnych slovenských vynálezcov,
- zostaviť zborník kultúrnych pamiatok v Petrohrade,

Socioafektívne:

Žiak vie:

- zhodnotiť prínos vedeckých a technických objavov a vynálezov pre ľudskú spoločnosť,
- určiť kultúrnu a spoločenskú hodnotu pamiatok Petrohradu,
- diskutovať o práci misionárov v minulosti a porovnať s prácou humanitárnych organizácií dnes,
- vžiť sa do pocitov ľudí strádajúcich vojnou,

Stratégia vzdelávania

Interakcia učiteľ – žiak je realizovaná prostredníctvom vhodne zvolených učebných metód. Metódy sú cesty k dosiahnutiu cieľa. Voľba metód a foriem práce závisí od osobnosti žiaka, obsahu učiva a cieľov vyučovacej hodiny.

Metódy:

Motivačné metódy: *motivačné rozprávanie - citové priblíženie obsahu učiva, motivačný rozhovor – aktivizovanie poznatkov žiakov pomocou rozhovoru, motivačný citát – citovanie významnej osobnosti dejín, motivačná hádanka – podľa indícií uhádnuť názov a obsah témy učiva.*

Metóda E- U- R: *základná vyučovacia metóda, trojfázový model procesu myslenia učenia, ktorým žiaci prechádzajú pred učením, v jeho priebehu a po učení.*

Pojmové mapy: *pavúčie a hierarchické – vizuálne znázornenie a vyjadrenie chápania dôležitých pojmov a faktov grafické znázornenie a orientácia žiaka v učive.*

Učenie na stanovištiach: *metóda pri ktorej žiak pracuje na jednotlivých stanovištiach s textom na čítanie a získané informácie spracúva do pracovných listov.*

Myšlienková fluencia: *metóda produkcie slov – sa zakladá na čo najväčšom množstve napísaných slov k prečítanému učebnému textu.*

Asociačná fluencia: *metóda doplnovačky – doplniť do viet vhodné slová tak , aby vety dávali zmysel.*

Metóda rozvoja kritického myslenia: *písomná práca – úvaha rozvíja schopnosť kriticky myslieť a prijímať stanoviská.*

Metóda INSERT: *je interaktívnym záznamovým systémom na zdokonalenie techniky čítania a myslenia, podporuje čítanie s porozumením a zapamätanie si podstatných pojmov.*

Reprodukcia textu: *metóda na zistenie porozumenia textu a schopnosť prerozprávať ho vlastnými slovami.*

Hlasné čítanie: *zdokonaľuje techniku čítania s porozumením so zameraním na obsahovú stránku textu.*

Problémová metóda: *zameraná na riešenie úloh, ktoré obsahujú pre nich nepoznané vedomosti a motivujú ich k nachádzaniu odpovedí.*

Formy:

Výučba sa realizuje v klasickej triede a v špecializovaných priestoroch školy –multimediálnej a počítačovej učebni. Forma výučby – individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, problémové a prezentačné vyučovanie.

Nástroje hodnotenia:

Hodnotenie a klasifikácia žiakov prebieha počas celého klasifikačného obdobia a výsledná známka je stanovená na základe dostatočného množstva známok získaných žiakom za vypracovanie pracovných listov, pracovných úloh, prezentácií a posterov, vyhodnotenia pojmových máp a písomných prác. Na kontrolu a hodnotenie sa požívajú postupy zabezpečujúce objektívne hodnotenie.

Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov sa uprednostňujú dobrovoľné odpovede žiakov.

Žiaci vyžadujúci si špeciálny prístup budú hodnotení podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ŠVVP.

Písomná forma úrovne osvojenia si poznatkov sa kontroluje a hodnotí prostredníctvom stanovených kritérií nasledovne.

Pracovné listy: žiak vypracuje bez použitia pracovného textu na čítanie. Obsahujú úlohy na čítanie s porozumením, odpoveď na otázku (výrok) správnosť / nesprávnosť tvrdenia, spájanie vzájomných informácií a faktov do dvojíc, doplňovanie textov, uzavreté úlohy (výber z ponúkaných možností), polootvorené úlohy - doplnenie textu, tvrdenia.

Pracovné úlohy: žiak vypracuje s použitím textu na čítanie. Obsahujú úlohy na odpovede so širším súvislým textom, úlohy so zmenenou legendou, úlohy s pomiešaným textom, otvorené a polootvorené úlohy. Ich súčasťou sú aj slepé mapy.

Problémové úlohy: žiak vypracuje úlohy pomocou internetu, obsahujú vyhľadávanie faktov, pojmov, údajov, historických súvislostí, otvorené a polootvorené úlohy, úlohy na dopĺňanie textu.

Pracovné listy, pracovné úlohy a problémové úlohy sa budú hodnotiť podľa nasledovnej hodnotiacej škály:

Úspešnosť %	známka
100% - 90%	1
89% - 75%	2
74% - 50%	3
49% - 25%	4
24% - 0 %	5

Prezentácie v Power Pointe a poster:

Návrh kritérií bodovania na hodnotenie prezentácií a posteru:

1. Schopnosť použitia audiovizuálnej techniky a prejav žiaka pri prezentovaní. (2 body)
2. Použitá literatúra a zdroje - 2 zdroje – prvý zdroj internet, druhý zdroj knižný titul, encyklopédia časopis Historická revue. (2 body)
3. Použitie textu v prezentácii – množstvo textu, prehľadnosť textu, viditeľnosť písma, druh písma. (2 body)
4. Použitie obrázkov v prezentácii – či korešpondujú s textom, veľkosť a výber. (2 body)
5. Obsahové dodržanie témy. (2 body)
6. Originalita a štýl prezentácie. (2 body)
7. Dĺžka trvania prezentácie – nepresiahne dĺžku 5 – 10 minút. (2 body)
8. Pri postery sa bod 1. zamieňa a do úvahy sa berie výtvarné spracovanie.

Prezentácie a postery sa budú hodnotiť podľa nasledovnej hodnotiacej škály:

úspešnosť	známka
15 – 13 bodov	1
12 – 10 bodov	2
9 - 7 bodov	3
6 - 4 body	4
3 - 0 bodov	5

Pojmové mapy: sa používajú na konci hodiny na zopakovanie si učiva a zistenie či žiaci ovládajú kľúčové slová a pojmy.

- pavúčie mapy sú organizované tak, aby základný fakt alebo pojem sa nachádzal v strede a pridružené pojmy boli umiestnené radiálne po okraji;

- hierarchické mapy prezentujú informácie, pojmy a údaje v zostupnom alebo vzostupnom poradí;

Kritériá hodnotenia pojmovej mapy:

1. za každý kľúčový fakt alebo pojem - 2 body

2. za každý pojem, ktorý súvisí s kľúčovým faktom - 1 bod

3. za každý vzťah - 2 body

Vyhodnocuje sa podľa percentuálnej úspešnosti hodnotiacej škály použitej pri úlohách a pracovných listoch.

Reprodukcia textu: písomná reprodukcia textu vlastnými slovami, dbať na zachovanie pojmov, faktov, postáv, časovosť deja a chronologickú postupnosť.

Pracovné listy, pracovné úlohy, pojmové mapy, prezentácie a reprodukcie sú variabilné, žiak ich vypracúva vo všetkých TC – Človek a pravek, Za tajomstvami staroveku, Stredoveký svet, Novovek – sapere aude a sú súčasťou klasifikácie predmetu.

Učebné zdroje

Literatúra:

Texty na čítanie

Bodo Harenberg : Kronika ľudstva

John Stevenson : Dejiny Európy

Vojtech Zamarovský : Ich veličenstvá pyramídy

Vojtech Zamarovský : Grécky zázrak

Vojtech Zamarovský : Dejiny písané Rímom

Kol. autorov : Hrdinovia, géniovia

Kol. autorov : Dejepis na dlani

Časopis : Historická revue

Ďalšie zdroje:

Internet

Základná škola s materskou školou Karola Rapoša, Pionierska 4, 977 01 Brezno

PREDMET: Putovanie históriou		Ročník: ôsmy 1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín			
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy Medzipredmetové vzťahy
Človek a pravek	6	Od úsvitu dejín po neolitickú revolúciu	Človek zručný – Keňa, úštepky a sekáče, tlupy Človek vzpriamený- pästný klin Človek rozumný – diaľkové zbrane, jednoduchá reč a oheň Človek dnešného typu – mikrolitické nástroje	Žiaci sú schopní: - rozlíšiť jednotlivé typy predchodcov človeka na základe ich špecifických biologických znakov - zostaviť galériu pracovných nástrojov pravekých ľudí	Biológia
			Produktívny spôsob života Blízky východ – úrodný polmesiac Domestikácia plodín a zvierat Žena v praveku Choroby praveku	Žiaci sú schopní: - zakresliť oblasť úrodného polmesiacu na slepej mape - analyzovať a porovnať chov zvierat a pestovanie plodín v minulosti a dnes	Geografia
		Praveké pamiatky na Slovensku	Kamenná industria Lovecké nástroje- jadrová a úštepová technika Travertín Osídlenie a termálne pramene	Žiaci sú schopní: - určiť na základe prečítaného textu lokalitu pravekých nálezísk na Slovensku - definovať, aký nerast je travertín - zostaviť zoznam používaných nástrojov	Technická výchova Biológia Geografia
			Prepoštská jaskyňa- Bojnice Kult uctievania žien – Moravianska Venuša Bukovohorská keramika Pohrebný rítus	- poznať najvýznamnejšie pamiatky a ich umeleckú hodnotu - vedieť slovne opísať výrobu a vzhľad keramiky a porovnať z dnešnou dobou - na základe vyobrazení rozpoznať typy pohrebných rítov	
		Počiatky umenia	Jaskynné maľby- mágia a čarodejníctvo Umenie zvieracích námetov Altamíra, Lascaux Rytiny- topografia- Pavlovské vrchy Rezbárstvo	Žiaci sú schopní: - zostaviť tabuľku jednotlivých typov a pamiatok pravekého umenia - poznať príčiny vzniku pravekého umenia	Geografia Výchova umením
			Venuše – symbol plodnosti Kult ženy Megalithy Menhíry – kamenné aleje, rituály Carnac	- poznať a rozlíšiť jednotlivé sošky pravekých žien - analyzovať potrebu ich vzniku -zobraziť a rozlíšiť jednotlivé typy pravekých megalitických stavieb - poznať na mape najvýznamnejšie lokality	Výchova umením Geografia Technika

			Dolmeny – kamenné stavby, hrobky Menga Kramlechy – kamenné kruhové stavby Stonehenge	nálezísk - poznať účel týchto pravekých stavieb	Fyzika
		Obdobie kovov	doba medená doba bronzová - Ťzi meč doba železná – Skýti Kelti opidum	Žiaci sú schopní: - vyhľadať informácie o období kovov na internete - vytvoriť poster (plagát) na tému: Človek a pravek	Informatika Výtvarná výchova
Za tajomstvami staroveku	11	Predný východ a Mezopotámia	Sumeri – klinové písmo, matematika, astronómia, mestské štáty Epos o Gilgamešovi	Žiaci sú schopní: - prerozprávať a vyhľadať základnú ideu v Epose o Gilgamešovi	Matematika
			Bohovia Mezopotámie – zikkuráty Akkadi a teritoriálny štát Babylon - Chammurapiho zákonník Semiramidine záhrady	Žiaci sú schopní: - analyzovať a porovnať zákony v minulosti a dnes - na mape určiť jednotlivé štáty na Blízkom východe v období staroveku	
		Egypt	Horný a Dolný Egypt ,faraón – kráľ Egypta Hiefoglifické písmo a Rosettská doska Mumifikácia Pyramidálne náleziská a komplexy	- rozlišovať typy písma - na nákrese určiť jednotlivé časti pyramidálneho komplexu - popísať spôsob mumifikácie	Biológia
		Staroveká Ázia	India: Mohendžo – daro a Harappa Budha – náboženstvo, sútry Ašóka Čína – Legenda o Pchan- kuovi Tajomstvo hodvábu Prvý cisár – Čchin Š' Chuang-ti	Žiaci sú schopní: -popísať architektúru mestských civilizácií v Indii a porovnať z dnešnou dobou - analyzovať vplyv náboženstva na obyvateľstvo -- vyhodnotiť hospodárske a geografické podmienky v starovekej Číne - vytvoriť prezentáciu v Power Pointe na tému: Tajomstvá starovekých civilizácií	Geografia Informatika
		Olympijské Grécko	Helada – zrod bohov na Olympe Legenda o Minotauovi a minójska kultúra Henrich Schlieman, Achájsi a Levia brána Polis, Atény – demokracia, črepinový súd Športy a zápelenia v Grécku Falanga a výchova v Sparte Filozofia a Sokratés	Žiaci sú schopní: - poznať a určiť na mape pamiatky a náleziská starovekého Grécka - definovať a porovnať život v Aténach a v Sparte - prerozprávať Legendu o Minotauovi a poznať pojem legenda, báj, mýtus - napísať esej na citát Sokrata "Kto chce hýbať svetom, musí pohnúť sám sebou."	Slovenský jazyk a literatúra Telesná výchova

		Svetovládny Rím	<p><i>Epos Aeneas , Alba Longa</i> <i>Romulus a Remus – zrod Ríma</i> <i>Lapis Níger – slovo rex je kráľ</i> <i>Etruskovia</i> <i>Ľudia a Rím – plebejci</i> <i>Patricijovia, tribúni ľudu</i> <i>Otroci</i> <i>gladiátori</i> <i>Rímske légie</i></p>	<p>Žiaci sú schopní: - zakresliť na slepej mape trasu plavby Aeneasa - prerozprávať(interpretovať) legendu o Romulovi a Removi - vyhľadať základnú ideu legendy - analyzovať význam objavu Lapis Níger pre dejiny Ríma - pomenovať najvýznamnejšie pamiatky Etruskova analyzovať postavenie žien v starovekom Ríme - porovnať život majetného a nemajetného obyvateľstva a ich práva - rozlíšiť gladiátorov a porovnať ich so životom vojakov v Rímskej ríši</p>	<p><i>Geografia</i> <i>Slovenský jazyk a literatúra</i> <i>Občianska výchova</i></p>
Stredoveký svet	9	Začiatky Slovanov	<p><i>Pohrebný rítus – popolnica</i> <i>Mohyla</i> <i>Tryzna</i> <i>Bohovia – Perún, Mokoš, Veles</i> <i>Vojenské umenie</i></p>	<p>Žiaci sú schopní: - určiť a pomenovať spôsoby pochovávania - nakresliť mohylu, porovnať pohrebný obrad v minulosti a dnes - zostaviť výzbroj staroslovanského bojovníka - Priradiť pomenovania bohov podľa ich významu - uviesť spôsoby boja starých Slovanov</p>	<p><i>Náboženská výchova</i> <i>Dejepis</i></p>
		Vikingovia – bojovníci so severu	<p><i>Norman , Varjag</i> <i>Drakkar</i> <i>Mytológia – Odin</i> <i>Valhala</i> <i>Valkýry</i> <i>Thor</i> <i>Výboje : Normandia, Sicília, Anglicko</i> <i>Výpravy : Island, Grónsko , Vinland</i></p>	<p>Žiaci sú schopní: - definovať pojem Viking, Norman, Varjag - zdôvodniť príčiny a dôsledky ich výbojov v Európe - zostaviť zoznam dobytých a objavených území - porovnať život ľudí na severe a juhu Európy - zakresliť do slepej mapy výboje Vikingov</p>	<p><i>Geografia</i> <i>Multikultúrna výchova</i></p>
		Rytieri a križiacke výpravy	<p><i>Svätá zem – vojny na Boží príkaz</i> <i>Jeruzalem</i> <i>Výprava chudobných</i> <i>Výprava korunovaných hláv</i> <i>Konštantínopol</i> <i>Detská križiacka výprava</i> <i>Rytieri, rytierske rády, 7 rytierskych cností,</i></p>	<p>Žiaci sú schopní: - pomenovať a zdôvodniť príčiny križiackych výprav -chronologicky zoradiť významné udalosti doby - zhodnotiť dôsledky detskej križiackej výpravy - porovnať život rytiera v protiklade zo životom mladých mužov dnes - určiť hlavné prvky výzbroje rytierov a vymenovať rytierske cnosti</p>	<p><i>Geografia</i> <i>Náboženská výchova</i> <i>Etická výchova</i></p>

	Panovníci Uhorska v dejinách	<p>Štefan I. Svätý – uhorský štát cirkevné úrady Ondrej II.- Zlatá bula</p> <p>Karol Róbert z Anjou – atentát Ľudovít II. Jagelovský – bitka pri Moháči</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zoradiť panovnícke rody na uhorskom tróne - definovať základné pojmy o panovníkoch v Uhorsku - uviesť príklady šírenia kresťanstva v Uhorsku - analyzovať význam zlatej buly pre uhorskú šľachtu - porovnať formy trestov v minulosti a dnes - zhrnúť dôsledky Moháčskej katastrofy - vysvetliť, kto sú janičiari - vytvoriť prezentáciu v Power Pointe na tému – Významní uhorskí a európski panovníci v stredoveku 	<p>Náboženská výchova</p> <p>Geografia</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Informatika</p>
	V tieni katedrál – gotické a renesančné umenie	<p>Gotika- Dóm sv. Martina Dóm sv. Alžbety Kostol sv. Jakuba Majster Pavol z Levoče</p> <p>Renesancia – Fortifikácia kaštieľ</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zostaviť pojmovú mapu s hlavnými znakmi gotiky - zostaviť tabuľku významných gotických stavieb v Európe - vymenovať najvýznamnejšie gotické stavby na Slovensku – vyznačiť na mape gotickej cesty - rozlíšiť gotické a renesančné pamiatky - vymenovať päť renesančných stavieb 	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Výchova umením</p> <p>Geografia</p>
	Od Jána Husa k reformácii	<p>John Wycliff - reforma cirkvi</p> <p>Ján Hus – kostnický koncil 4 pražské artikuly Husitské hnutie</p> <p>Martin Luther- protestantizmus - odpustky</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definovať problémy v cirkvi v 15. a na začiatku 16. storočia - určiť najvýznamnejších predstaviteľov reformačného hnutia - analyzovať význam a obsah 4 pražských artikul - zhodnotiť dopad reformácie pre ďalší vývoj cirkvi v Európe - porovnať vplyv cirkvi na obyvateľov v minulosti a dnes 	<p>Náboženská výchova</p> <p>Geografia</p> <p>Občianska náuka</p>
	Zámorské objavy-cesta k novoveku	<p>Bartolomeo Dias – Mys dobrej nádeje karavela</p> <p>Vasco de Gama – India, Kalikut</p> <p>Krištof Kolumbus- Amerika indiáni</p> <p>Fernão de Magalhães – plavba okolo sveta Tichý oceán skorbut</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakresliť trasy plavieb do slepej mapy sveta - zoradiť v správnom poradí moreplavcov a ich objavy - porovnať život námorníka v minulosti a dnes - zdôvodniť príčiny a dôsledky zámorských objavov a moreplavieb - zhodnotiť prínos plavieb pre dnešnú dobu 	<p>Geografia</p> <p>Technika</p>

Novovek – sapere aude	7	Reformátori Habsburgovcov v rode	Mária Terézia – Pragmatická sankcia tereziánske reformy urbár trivium Jozef II. – Tolerančný patent patent o zrušení nevoľníctva filantrop	Žiaci sú schopní: - určiť základné hospodárske oblasti reformované Máriou Teréziou - zdôvodniť príčiny nevyhnutnosti reforiem - zhodnotiť dôsledky reforiem a ich dosah na obyčajného človeka v období novoveku - uviesť najvýznamnejšie reformy Jozefa II. - zdôvodniť pozitíva zrušenia nevoľníctva pre obyvateľstvo monarchie - analyzovať dôvody neúspechu jozefínskych reforiem	Občianska výchova Náboženská výchova
		Slávni slovenskí bádatelia a vynálezcovia	Samuel Mikovíny – kartograf vodohospodár Jozef Karol Hell - konštruktér Wolfgang Kempelen - polytechnik Štefan Anián Jedlík - experimentálny fyzik Aurel Stodola - parná turbína Jozef Murgaš - elektrotechnik	Žiaci sú schopní: - pomenovať významných slovenských vedcov - zostaviť zborník ich najvýznamnejšie vynálezy - zhodnotiť prínos týchto vynálezov pre obdobie 18. a 19. storočia - porovnať prácu vynálezcov v minulosti a dnes - prirovnať a odhadnúť možnosti využitia podobných vynálezov dnes	Fyzika Technika
		Rusko v dobe vlády Petra I.	Peter I. Veľký – rod Romanovovcov reformátor azbuka Severná vojna aliancia Sant Peterburg	Žiaci sú schopní: - zdôvodniť príčiny reforiem ruskej spoločnosti Petrom I. - zoradiť časovo dôležité udalosti v jeho živote - analyzovať príčiny vypuknutia Severnej vojny a jej dôsledky pre Európu - zostaviť zborník významných architektonických pamiatok Petrohradu	Geografia Ruský jazyk
		Triumf a pád Napoleona	diktátor Trafalgar Bratislava Wagram Rusko – Borodino Berezina Svätá Helena	Žiaci sú schopní: - uviesť klady a zápory napoleonskeho obdobia pre Európu - chronologicky zoradiť vojenské ťaženia - uviesť príčiny a zdôvodniť neúspech ťaženia do Ruska - porovnať život vojakov počas ťažení v minulosti a dnes a dôsledky vojen na obyvateľstvo	Geografia
		Británia viktoriánskeho obdobia	viktoriánska doba Viktória – priemyselná spoločnosť Charles Darwin – evolučná teória Galapágy David Livingston – misionár transkontinentálny prechod Charles Dickens - spisovateľ	Žiaci sú schopní: - formulovať základné znaky obdobia vlády kráľovnej Viktórie v Británii - zostaviť zoznam významných predstaviteľov viktoriánskej epochy - analyzovať prínos Darwinových výskumov pre ľudstvo - uviesť príklady činnosti misionárov a porovnať s prácou charitatívnych organizácií dnes	Geografia Biológia Slovenský jazyk a literatúra

				<ul style="list-style-type: none"> - zakresliť trasy pochodov Livingstona do slepej mapy - zostaviť zoznam najvýznamnejších literárnych diel viktoriánskeho obdobia 	
		Prvá svetová vojna – nová dimenzia	Trojspolok Dohoda atentát mobilizácia zákopová, pozičná vojna Mark IV, bojové plyny Lusitania Marna, Somma, Verdun, Mierová konferencia Paríž – potrestanie Nemecka	Žiaci sú schopní: <ul style="list-style-type: none"> - určiť príčiny a dôsledky 1. svetovej vojny - zoradiť štáty podľa príslušnosti k mocenským zoskupeniam - zostaviť zoznam nových zbraní použitých počas vojny a vyhodnotiť ich ničivé účinky - zoradiť základné údaje o vojenských operáciách - analyzovať život ľudí v zázemí počas vojny - vyhľadať informácie na internete - zhodnotiť dôsledky potrestania Nemecka pre povojnový vývoj - vypracovať úvahu na tému: Prvá svetová vojna mojimi očami 	Geografia Chémia Etická výchova Informatika